

РЕШЕНИЕ

№ 8657

гр. София, 13.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав,
в публично заседание на 26.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **10389** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Делото е върнато от ВАС със задължителни указания дадени с Решение № 10871 от 14.10.2024г по адм д 5424/ 2024г:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК.

Образувано е по жалба на Й. Р. И. против Заповед № РСЛ23-РД09-503/02.11.2023 г. на Кмет на район С., СО с която се отказва да се компенсират разходите по заявление от 2.10.2023г за месец септември 2023г за отглеждане и обучение на И. С. И..

Изложени са съображения за неправилност и незаконосъобразност на обжалвания акт. Твърди, че с действащата НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА СРЕДСТВА ОТ ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ, ИЗВЪРШЕНИ ОТ РОДИТЕЛИТЕ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА, КОИТО НЕ СА ПРИЕТИ В ОБЩИНСКИ ДЕТСКИ ЯСЛИ ИЛИ ЯСЛЕНИ ГРУПИ В ОБЩИНСКИ ИЛИ ДЪРЖАВНИ ДЕТСКИ ГРАДИНИ ПОРАДИ ЛИПСА НА СВОБОДНИ МЕСТА /в сила от 27.10.2023 г/ са въведени допълнителни критерии за изплащане компенсации които не са в смисъла на чл. 119 ал.5 от Закона за здравето. Неправилно били посочени като основание за отказ кумулативно чл. 4 ал.2 т.1 и т.2 от Наредбата, тъй като били взаимоизключващи се. Детето не посещавало „център“, а учебна база 1 на частната „Детска къща“.Релевантни били условията и услугите по отглеждане на детето, а не наименованието на мястото. Поддържа немотивираност. Не бил приложен правилно и действащия материален закон.Счита, че обжалваният акт е издаден от

некомпетентен орган. Моли да се отмени заповедта. Претендира разноски.

Отвeтникът по жалбата отвeтник: Кмет на район С., СО / арг от Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004 г. по адм. д. № тр-4/2002 г., ОСС на ВАС / в съпроводителното писмо и чрез процесуалния си представител изразява становище за неоснователност на жалбата. Претендира юриск.възнаграждение.

СГП не изпраща представител и не взема становище по жалбата.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД-С.-град, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл.235 ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК приетите по делото относими писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните не се спори, че детето И. С. И. е кандидатствало за класиране и не е прието в общинска детска ясла и яслена група в общинска и държавна градина.

На 2.10.2023 г. жалбоподателката като негова майка е подала заявление за изплащане на компенсация за извършени разходи за отглеждане, възпитание и обучение на детето И. в ЧДГ с яслена група или частна детска ясла за периода м. септември 2023г. Към заявлението е приложен договор за обучение и възпитание на дете в родителски кооператив „Детска къща“ към „Кидс Хаус“ООД от 31.08.2023г за срок от една година.

Заявлението от 2.10.2023 г. е разгледано от комисия, назначена със заповед № РСЛ 23- РД09-73 от 10.02.2023 г. на кмета на район "С.", СО, която е провела заседание на 18.10.2023г , резултатите от което са обективирани в представения по делото протокол /л. 24 и сл/. Като основание за отказ да бъде изплатена компенсация за детето И. за периода м. септември 2023г е посочено „Родителски кооператив „Детска къща“, и че искането не отговаря на условията посочени в Наредбата, приета с ПМС № 231/01.08.2022 г. вр постановление № 7 от 19.01.2023г

Въз основа на посочения протокол е издадена процесната заповед № РСЛ23-РД09-503/02.11.2023 г. на Кмет на район С., СО с която се отказва да се компенсират разходите по заявление от 2.10.2023г за месец септември 2023г за отглеждане и обучение на И. С. И.. Като мотив за отказ е посочено, че посещенията от детето център не е ясла или детска градина с яслена група и не отговаря на изискванията за кумулативно наличие на предпоставките по чл. 4 ал.2 т.1 и т.2 от ПМС № 231/01.08.2022 г. за определяне на реда и условията за предоставяне на средствата от държавния бюджет за компенсиране през 2023 г. на разходите за отглеждане, възпитание и обучение на деца, които не са приети поради липса на места в общински детски ясли и яслени групи в общински и държавни детски градини вр. с Постановление № 7 от 19.01.2023г.

По делото е представена заповед № СОА22-РД09-1425 от 18.08.2022 г. на кмета на СО за делегиране на правомощия на кметовете на райони в СО по изпълнение на задълженията, възложени на общините с ПМС № 231 от 01.08.2022 г., като издават заповеди за определяне на размера на компенсациите за допустимите разходи или за мотивиран отказ за изплащането им /л. 70 от делото/.

В представения на осн чл. 15 ал. 6 от ЗЗДт социален доклад са описани условията при които се отглежда детето, емоционални взаимовръзки и стабилност, родителско сътрудничество.

При така установените факти, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е допустима – подадена срещу подлежащ на съдебно оспорване индивидуален административен акт от лице –родител на дете, във връзка с отглеждането, възпитанието и обучението на което са направени разходи, за които с оспореният акт е отказана компенсация. Доколкото е налице изрично волеизявление на административен орган, което е с неблагоприятен характер за жалбоподателя, то е налице правен интерес да обжалва акта.

Противно на доводите в жалбата, съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен орган при условията на заместване. В разпоредбата на чл.7, ал.4 от Постановление №231/01.08.2022 г. е предвидено, че компетентен да издаде мотивиран отказ за компенсиране на разходите е кмета на общината или упълномощено от него длъжностно лице. Оспорената в настоящето производство заповед е издадена от Кмета на Район С.– СО, на когото с изрична заповед № СОА 22 РД 09-1425 от 18.08.2022г от Кмета на СО /л. 70 от делото / са делегирани правомощия да издава актове от вида на процесния / отказ за изплащането на компенсация/, при условията на заместване съгласно Заповед № РСЛ23 РД 09 436 от 25.09.2023г на кмета на район С. /л.24 от делото/. Кметът на район С. има правомощия да издаде заповед с мотивиран отказ за компенсиране разходите, въз основа на изрично оправомощаване /чл. 7 ал.4 от ПМС 231 от 1.08.2022г /със Заповед СОА 22 РД 09 1425 от 18.08.2022г от Кмета на СО, като е бил заместван от зам. кмета по силата на заповед Заповед № РСЛ23 РД09 436 от 25.09.2023г за заместване /л. 24 от делото/.

Актът е издаден във формата и с реквизитите по чл.59 АПК, като при издаването му не са допуснати съществени процесуални нарушения, които да са самостоятелни основания за отмяна.

Спорът между страните се свежда до приложението на нормите на материалния закон - чл. 146, т. 4 от АПК.

Основателни са доводите на жалбоподателя за неправилно приложение на материалния закон. Това е така, тъй като към датата на издаване на процесната заповед /2.11.2023г/ е в сила НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА СРЕДСТВА ОТ ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ, ИЗВЪРШЕНИ ОТ РОДИТЕЛИТЕ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА, КОИТО НЕ СА ПРИЕТИ В ОБЩИНСКИ ДЕТСКИ ЯСЛИ ИЛИ ЯСЛЕНИ ГРУПИ В ОБЩИНСКИ ИЛИ ДЪРЖАВНИ ДЕТСКИ ГРАДИНИ ПОРАДИ ЛИПСА НА СВОБОДНИ МЕСТА/ в сила от 27.10.2023 г. /. По арг. от чл.142 ал.1 АПК следва да се съобрази действащия към момента на издаването ѝ материален закон. Заповедта е издадена след приемането на цитираната Наредба / обн. ДВ. бр.90 от 27 октомври 2023г./ и по арг. от чл. 142 ал.1 АПК материалният закон се преценява към датата на издаване на адм. акт, а не към датата на сезиране на органа и започване на административното производство. Неоснователни са твърденията на ответника в придружителното писмо, че приложимо е именно ПМС 231/ 1.08.2022г, тъй като е действало към момента на подаване на заявлението и образуване на административното производство. В чл. 142, ал. 1 от АПК императивно е формулирано изискването съответствието на административния акт с материалния закон да се преценява към момента на издаването му. Ако законодателят бе имал предвид съобразяването на нормативната уредба към датата на образуване на административното производство би го регламентирал изрично, но в случая не е така.

Същевременно обаче, отказът е мотивиран с разпоредбата на чл. 4 ал.2 т.1 и

т.2 от ПМС 231/ 1.08.2022г вр Постановление № 7 от 19.01.2023г, която разпоредба е аналогична /идентична/ по съдържание с чл. 4 ал.2 т.1 и т.2 от приложимата цитирана Наредба от 27.10.2023г. Идентични са предпоставките при които допустими разходи подлежат на компенсиране. Тоест, заповедта е издадена на правно основание. Посочено е и фактическо такова – посещенията от детето център не е ясла или детска градина с яслена група и не отговаря на изискванията за кумулативно наличие на предпоставките по чл. 4 ал.2 т.1 и т.2 от ПМС № 231/01.08.2022 г. вр с Постанволнеие № 7 от 19.01.2023г. Действително, както твърди жалбоподателят, в оспорения акт като основание за отказ са посочени както т.1, така и т.2 от ал.2 на чл. 4 от ПМС 231 / 1.08.2022г. Предвид обаче, че е изложено фактическото основание, а именно „посещенията от детето център не е ясла или детска градина с яслена група“, то липсата на точно посочена точка от правната норма се преодолява от изложените фактически основания, въз основа на които съдът извежда правната квалификация на това основание, а именно по чл. 4 ал.2 т.1 от ПМС 231/ 1.08.2022г, респ. от приложимата Наредба от 27.10.2023г. Фактическото основание за отказ се привързва към нормата на чл. 4 ал.2 т.1 от Наредбата от 27.10.2023г. Спорът се свежда до разрешаването на въпроса дали са предпоставките на чл. 4 ал.2 т.1 от Наредбата за компенсиране разходите по процесното заявление от 2.10.2023г. за м. септември 2023г.

В чл. 3, ал. 1 от приложимата НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА СРЕДСТВА ОТ ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ, ИЗВЪРШЕНИ ОТ РОДИТЕЛИТЕ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА, КОИТО НЕ СА ПРИЕТИ В ОБЩИНСКИ ДЕТСКИ ЯСЛИ ИЛИ ЯСЛЕНИ ГРУПИ В ОБЩИНСКИ ИЛИ ДЪРЖАВНИ ДЕТСКИ ГРАДИНИ ПОРАДИ ЛИПСА НА СВОБОДНИ МЕСТА /в сила от 27.10.2023 г./, респ от ПМС № 231 са посочени кумулативните условия при които родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите им, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата им. На компенсиране със средства от държавния бюджет подлежат обаче, само допустимите разходи, които съгласно чл. 4, ал. 2 т.1 са разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група. Посредством този механизъм държавата цели да обезщети гражданите за невъзможността да предостави на децата им достъп до държавни или общински възпитателни услуги в най-ранна детска възраст. Срецу правото на обезщетение обаче, се поставя изискването възпитателните услуги, които гражданите са избрали да ползват за децата си, да отговарят на държавния стандарт заложен в дейността на детските ясли, като с това се цели недопускане на разходване на бюджетни средства за услуги, с които не се постигат тези изисквания.

В случая детето е посещавало „център за деца с активно родителско участие“, родителски кооператив „Детска къща“ към „Кидс Хаус“ ООД, както е посочено в чл.2 от представения договор за обучение и възпитание на дете в родителски кооператив «Детска къща» към «Кидс хаус» ООД (л.30-34 от делото). Несъмнено както твърди жалбоподателят ревелантно за преценка дали са условията по чл. 4 ал.2 т.1 от Наредбата е условията и услугите по отглеждане на детето, а не наименованието на мястото. Не се установява обаче, горепосоченият родителски кооператив да представлява частна детска ясла или частна детска градина с яслена група. Същият не фигурира в регистъра по чл.345 от Закона за

предучилищното и училищното образование (ЗПУО), в който се вписват частните детски градини /чл. 345 т.3 от ЗПУО/ видно от представената по делото справка и извършена служебно от съда. Вписването в този регистър е условие за започване на дейност на частната детска градина, съгласно чл.40, ал.2 ЗПУО. Родителският кооператив не фигурира и в представения по делото на л. 53 и л.54 списък на самостоятелни частни детски ясли на територията на СО, регистрирани в СРЗИ съгласно изискванията на Наредба № 9 ОТ 21 МАРТ 2005 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА СЪЗДАВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ПУБЛИЧЕН РЕГИСТЪР НА ОБЕКТИТЕ С ОБЩЕСТВЕНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ, КОНТРОЛИРАНИ ОТ РЕГИОНАЛНИТЕ ЗДРАВНИ ИНСПЕКЦИИ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 14 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 15.02.2011 Г.) По арг от чл.36 от Закона за здравето, обект с обществено предназначение, какъвто е и детската ясла, следва да е включен в публичен регистър. Също така съгласно чл.17 от Наредба № 9 от 19.08.2016 г. за институциите в системата на предучилищното и училищното образование, създадените частни детски градини може да осъществяват дейността си само след вписване в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Тоест, не се установява „родителски кооператив /център за деца с активно родителско участие/Детска къща“ към „Кидс Хаус“ООД да е регистриран съгласно Наредба № 9 от 21.03.2005 г. за условията и реда за създаване и поддържане на публичен регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от регионалните здравни инспекции като частна детска ясла; нито пък като частна детска градина с яслена група в регистъра по чл. 2 ал.2 т.3 от Наредба № 2 от 24.01.2017 г. за регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Също така, в представения договор от 31.08.2023г., фактури, фискален бон и протокол от 01.09.2023г., услугите и организацията, която ги е предоставила, под никаква форма не са означени като частна детска ясла или частна детска градина с яслена група. Извод за обратното обуславя изричното отбелязване в чл. 2 от договора, че «Кидс хаус» ООД организира и провежда дейности с деца от 3 до 5 годишна възраст в родителски кооператив, с активно родителско участие.

Приложимата Наредба от 27.10.2023г, респ. ПМС № 231 от 1.08.2022г определят условията за разходване на публични средства, поради което разпоредбите не могат да бъдат тълкувани разширително. След като детето е посещавало „център“, който не отговаря на нормативните изисквания да бъде определено като частна детска ясла или частна детска градина с яслена група, разходите за това посещаване не са допустими за компенсиране съгласно чл.4, ал.2 т.1 от Наредбата от 27.10.2023г , респ. от ПМС № 231 / 1.08.2022г. Децата до тригодишна възраст се нуждаят от специални грижи, поради което е степенен кръгът на институциите и на лицата, които могат да осъществяват дейностите по тяхното отглеждане. Така например съгласно чл. 2, ал. 1 от Наредба № 26/18.11.2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях, детските ясли са организационно обособени структури, в които екип от медицински и други специалисти осъществява отглеждане чрез грижа за опазване и укрепване на здравето, възпитание и обучение на деца от тримесечна до тригодишна възраст. В посочената Наредба се регламентират изискванията към дейността на детските ясли. В тях задължително има осигурен екип от медицински специалист /медицинска сестра, лекарски асистент или фелдшер/, педагог и детегледачка /чл.9 от

Наредбата № 26 от 18.11.2008г/. Отделно от това, детските ясли следва да отговарят и на много други изисквания, сред които специфични здравни изисквания /температура на въздуха, допустимо ниво на шум, брой и големина на различните помещения/ и други условия за извършване на тяхната дейност. Предвид това, за да бъдат компенсирани разходите за отглеждане на дете, ненавършило тригодишна възраст, за детето следва да са положени съответните грижи, отговарящи на нормативните изисквания при посещение на дете в детска ясла или в яслена група на детска градина.

С оглед горното, детето И. посещава родителски кооператив „Детска къща“ към „Кидс Хаус“ ООД, който не е нито частна детска ясла, нито частна детска градина с яслена група. Предвид това и направените разходи за отглеждането му се явяват недопустими за компенсиране, с оглед разпоредбата на чл. 4, ал. 2, т. 1 от Наредбата от 27.10.2023г, респ съответстващото по съдържание ПМС № 231 / 1.08.2022г.

За пълнота на изложението следва да се посочи, че твърденията за незаконосъобразност на текстове от НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА СРЕДСТВА ОТ ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ, ИЗВЪРШЕНИ ОТ РОДИТЕЛИТЕ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА, КОИТО НЕ СА ПРИЕТИ В ОБЩИНСКИ ДЕТСКИ ЯСЛИ ИЛИ ЯСЛЕНИ ГРУПИ В ОБЩИНСКИ ИЛИ ДЪРЖАВНИ ДЕТСКИ ГРАДИНИ ПОРАДИ ЛИПСА НА СВОБОДНИ МЕСТА /в сила от 27.10.2023 г/ биха били относими и подлежат на разглеждане в друго производство по оспорване на подзаконов нормативен акт по реда на чл.185 и сл. от АПК. Дотогава , тоест до евентуална отмяна текстове от Наредбата по арг. от чл. 46. ал. 1 от ЗНА, разпоредбите на нормативните актове се прилагат според точния им смисъл.

С оглед горното, жалбата като неоснователна следва да се отхвърли.

Относно разноските: С оглед изхода на спора на жалбоподателя не се дължат разноски. Предвид направеното от процесуалния представител на ответната страна искане за присъждане на разноски, на същата се дължат разноски за юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 100 лв., определен съгласно чл. 143 ал.3 от АПК , вр чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Водим от горното, съдът

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалба на Й. Р. И. против Заповед № РСЛ23-РД09-503/02.11.2023 г. на Кмет на район С., СО.

ОСЪЖДА Й. Р. И. да заплати на Столична община юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България с касационна жалба в 14 – дневен срок от съобщението до страните чрез връчване на преписи.

СЪДИЯ :